

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

FOLIJARNA ISHRANA POVRĆA

U savremenoj proizvodnji povrća glavni i osnovni motiv i cilj proizvođača je postizanje visokih i stabilnih prinosa izuzetnog kvaliteta. Da bi se ostvarili ti ciljevi, često se koriste velike količine vodotopivih đubriva za prihranu putem sistema za navodnjavanje, gdje preko zemljišta, tj. korjena biljka usvaja vodu i hranive materije. Zemljište je jedan od najvažnijih činioca koji direktno utiče na prinos i kvalitet povrća, zajedno sa klimom, agrotehnikom i sortimentom. Pri intenzivnoj proizvodnji povrća uprkos obilnom i pravilnom unošenju hraniva u zemljište, često se javljaju nedostaci pojedinih makro i mikroelemenata, kao posljedica nemogućnosti korjena da usvaja dovoljne količine hraniva. Biljke imaju sposobnost da i preko lista usvajaju vodu i mineralne materije i zbog toga u savremenoj proizvodnji povrća, kako na otvorenom polju, tako i u zaštićenom prostoru, folijarna ishrana se koristi kao redovana agrotehnička mjera.

Sl.1. Simptomi nedostatka kalcijuma na paprici

Neki elementi (npr. kalcijum, gvožđe, bor) su slabo pokretni ili gotovo nepokretni i veoma sporo se transportuju, tako da često dolazi do pojave nedostataka tih elemenata, pa se za njihovo otklanjanje preporučuje upravo ishrana preko lista. Folijarna ishrana se koristi i u slučaju oštećenja ili bolesti korjena ili ako postoje uslovi koji utiču na slabo usvajanje ili potpuni prestanak usvajanja hraniva iz zemljišta (poremećen vodno-vazdušni režim, nepovoljna pH vrednost, niska ili visoka temperatura zemljišta, ispiranje hraniva iz oraničnog sloja, fiksacija pojedinih hranivih elemenata, antagonizam među pojedinim jonima i dr.) Folijarna ishrana se preporučuje i u slučaju pojave oštećenja, koja su izazvana vremenskim nepogodama (kiša, grad, vjetar) ili oštećenja od bolesti i insekata, kao i fiziološka oštećenja (sunčane pjege). Isto tako, uslijed neizbalansirane ishrane nastaju fiziološki problemi koji se manifestuju najviše na lišću i plodovima, a simptomi se često poistovjećuju sa prouzrokovateljima oboljenja.

Značaj ovakvog načina ishrane je u tome što hranivo može brzo da djeluje i visok je stepen njegove iskorišćenosti. Izbjegavaju se problemi koji se dešavaju pri ishrani iz zemljišta, a odnose se najviše na antagonizam između pojedinih elemenata. To znači, ukoliko proizvođač daje u prihrani sistemom npr. kalcijum, biljka ga neće usvojiti ako u zemljištu ima previše kalijuma i obratno, a simptomi nedostatka kalcijuma će se pojaviti na biljci iako ga ima u zemljištu dovoljno. U takvim situacijama, najbolje je folijarnom ishranom unjeti određeno hranivo, ali u propisanoj koncentraciji, da ne bi došlo do ožegotina na listovima. Ovaj način nije i ne treba da bude osnovni ili jedini vid ishrane biljaka, već ga treba posmatrati kao dopunsku ishranu. Prednost folijarne ishrane je u tome što se može više puta primjeniti u toku vegetacije, tako da možemo uticati na opštu kondiciju biljke, povećanje prinosa, poboljšanje kvaliteta povrća, kao i povećanje otpornosti na bolesti i štetočine.

Mr **Branka Nikolić**

Stručni saradnik u oblasti ratarstva i povrtarstva